

መድረሽ ዘይምህርም ናይ ፖለቲካ በሃማት፡

ኣብ ኣንቲ ልኡላዊት ሃገር መንግስቲ ዘድልየሉ ምኽንያት፡ ቀዳማይ፡ ዜጋታት ብዘይ ዝኾነ ራዕድን ስኽፍታን ካብ ናብ ዝንቀሳቅሱሉ፣ ኣሳቦም ዝለዋወጥሉ፣ ዘፍርይሉ፡ ናይ ፍርያቶም ወንትን ተጠቀምትን ዝኾንሉ፣ ብነጻነት ወፊሮም ናብ ቤቶም ብሰላም ዝምለሱሉ ውሕስነት ንምርግጋጽዮ። ካልኣይ፡ ኣብ ሃገራዊ ሓበራዊ ፖለቲካዊ ጉዳዮም ይምልከተኒ ይግባኣኒዮ ኢሎም፡ ብኣሳብን ብተግባርን ዝሳተፍሉ፡ ሰብኣዊ መሰሎም ዝኸበርሉ፣ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ናይ ህዝቢ ብምጅኑ፡ ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም ብዘፍቅዶ መሰረት፡ ብደሞክራሲያዊ ምርጫን ብናይ መርጻ ካርድን ዝደልይዎ ኣብ ስልጣን ዘደይብሉ፡ ዘይደልይዎ ዝቃወምሉ ጥጡሕ ባይታ ንምፍግርን ህዝባዊ ልኡላዊ ስልጣን ክውን ንምግባርንዮ።

ሳልሳይ፡ ኣብ ልዕልን ትሕትን መሬት ካብ ዝርከብ ሃገራዊ ሃብቲ (ጸጋታት) ብሕግን ብፍትሓዊ ኣገባብን ተጠቀምቲ ዝኾንሉ፡ ሃገራዊ ልምዓታዊ ገሰጋስ ብቐጻልነት ዝዓብዩሉ፡ ንጽር ኣሳታፊ ፖሊሲ ቀሪጹ ክስርሕን ክስርሕንዮ። ራብዓይ፡ ብዓመጽ ኣነ ብዝበልኩኻ ኪድ ዘይኮነ ብሕጊ ብደሞክራሲያዊ ኣረኣኢያን ኣሰራርሓን ሃገር ለኽ ልዕልና ግዝኣተ ሕጊ ምኽባርዮ። ኣምሳይ፡ ከም መግለጺ ውሽጣዊ ሃገራዊ ሰላምን ስኒትን ከኣ፡ ምስ ኣብ ቀረባ ርሕቀት ዝርከቡ ኮነ ኣብ ርሕቀት ርሕቀትና ዝርከቡ ህዝብታትን መንግስታትን ኣብ ናይ ሓባር ረብሓን ምክብባርን ዝተመሰረተ ዝምድና ንምግባርዮ። ብኡ ኣቢሉ ድማ ፖለቲካዊ ጽልዎ ህዝብን ሃገርን ብኣውንታ ምስፋሕን ቅቡልነት ክረክብ ምግባርንዮ።

ኣንቲ ሃገር፡ ዜጋታት ኣፎም መሊኦም መንግስቲ ኣለና ክብሉ ዝኸእሉ ምበኣር፡ ነዚ መዕቀኒታትዚ ኣማለኡ፡ ህዝብን ሕግን ኣኸቢሩ ዝሰርሕን ዘስርሕ መንግስቲ ምስ ዝህሉዮ። ነዚ ዘየማልእ መንግስቲ፡ ናይ ህዝቢ መንግስቲ ኣይኮነን። ነዚ መንግስተይ መንግስትና ኢሎም ዝቐበሉ ዜጋታት ከኣ፡ ንነብሶም ኣይኾኑ፡ ንህዝቢ ኣይኾኑ፡ ንሃገር ኣይጠቐሙ፡ ናትና ዝብልዎ መንነት ዘይብሎም ኣመለኸቲ ውልቀ ሰባትዮም። ምኽንያቱ ዜጋታት ንመንግስቲ ክቆጸጹን ግስጹን ምበር፡ ንዘይመረጽዎ ጨፍጫፊ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ ናይ ሕጋውነት ኣፍልጦ ሂሶም፡ ክምእዘዝዎን ክምልኸዎን ብቐሊል ዘይሕለፍ ገበንዮ።

ኣብ ዓለም ብባህላዊ ኣገባብ ዘመሓድሩ መሳፍንቲ ተራእዮምዮም። ብዘርኢ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ብምቅብባል ብንግስነት ዘመሓድሩ ነይሮምን ኣለውንዮም። ብገለ ሸነኹ መባእታዊ ሰብኣዊ መሰላት ናይ ምኽባር ኣንፈት ዘለዎም መለኸትን ንሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላት ምሉእ ንምሉእ ጨፍሊቐም፡ ፍጹም ምልካዊ ምሕደራ ዘረጋገጹ፡ ፈራሓት ግን ከኣ ጨካናት መለኸቲ ስርዓታት ነይሮም ኣለውን። ጉልባቡ ዝቐልዐ ፋሽሽታዊ ስርዓትውን ርኢና ኢና። ፋሽሽታዊ ስርዓት ከም ስርዓት ኣይሃሉ ምበር፡ ከም ኣረኣኢያ ሕጂውን ንደላዩ ሰላም ማሕበረ-ሰብ ዓለም ዘሻቕል ተርእዮታት የለን ማለት ኣይኮነን። ተሓታትነት ዘለዎም ኣብነታውያን ሕጋውያን ህዝባውያን ደሞክራሲያውያን ስርዓታት ድማ ነይሮም ኣለውንዮም።

ብዘይካዚ ኣብ መወዳእታ ተገሊጹ ዘሎ ተሓታትነት፡ ሕጋውነትን ቅቡልነትን ዘለዎ ኣብነታዊ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ ምሕደራ፡ እቶም ካልኣት ኣብ መንጎኦም ዘሎ መልከዓዊ ወይ ናይ ገለ ደረጃታት ፍልልይ እንተዘይኮይኑ፡ ኩሎም ብኣብዘሓ ህዝብታት ጽሉኣት ምበር ቅቡላት ኣይኮነን። ስለምንታይ? ህዝባውያን ደሞክራሲያውያን ስርዓታት ስለ ዘይኮይኑ። ስለዚ ከኣ ብህዝባዊ ቃልሲ ክወገዱ ዘለዎም ዓመጽትን ኣግለልትን ስርዓታትዮም።

ካብዚ ክውሰድ ዝከኣል ትምህርቲ እንተሃለወ ንኣንቲ ልኡላዊት ሃገር ይመርሕ ኣለኹ ዝብል ፖለቲካዊ ሓይሊ፡ ብዝኾነ ኣጋጣሚ በትረ ስልጣን ስለ ዝተቐጻጸረ፡ ህዝባዊ፣ ሕጋዊ፣ ደሞክራሲያዊ ባህርን ተግባርን ዘይብሉ፡ ናይ ሓቀኛ መንግስቲ መስፈሪ ዘየማልእ ስማዊ መንግስቲ ምጅኑዮ።

በዚ መንጽር ንኤርትራ ዘመሓድር ዘይኮነ ዝገዝእ ዘሎ ህግደፍ፣ ፖለቲካዊ ስልጣን ልኡላዊት ሃገረ ኤርትራ ብኢደ ወነኑ ካብ ምቁጽጸሩን፣ ብማሕበረ-ሰብ ዓለም ከም ሕጋዊ መንግስቲ ኣፍልጦ ካብ ምርካቡን ወጻኢ፣ በረኣኢያኡ፣ ፖሊሲኡ ኮነ ተግባሩ፣ እወ ናይ ህዝቢ መንግስቲዮ ከብሎ ዝኸእል መግለጺ ወይ መርተፖ የብሉን። ባዕሉ ብእምነት ክሕደት ብሓይሊ ብረት ብዝደየቦ ፖለቲካዊ ስልጣን ኣነ መንግስቲዮ፣ ዝበልክኹም ስምዑኒ ሰጥ ለበጥ ኢልኩም ተማእዘዙኒ ስለ ዝበለ፣ ንዜጋታት ምርዓድ፣ ምስቓይ፣ ምቕታል፣ ንብረትን ጥሪትን ምዝራፍ፣ ማሕበራውን ባህላውን ክብረታት ምብራዝ፣ ምዝራግ፤ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ምስሊ ኣብ ምዕያን ስትራቴጂካዊ መምርሒኡ ገይሩ ኣብ ገበናዊ ተግባር ይነጥፍ ስለ ዘሎ፣ መንግስቲይ መንግስትና ክበሃል፣ ሰብኣዊ ሓርነታዊ መሰልካ ብፍቓድካ ከም ምቕንጣጥን ባርነት ድማ ብፍቓድካ ካብ ምቕባልን ወጻኢ ካልእ መግለጺ ክረከበሉ ዝከኣል ኣይኮነን። እቶም መንግስትና ትብሉ፣ ኣይትሙተና ትብሉ፣ እቶም ማእከላይ መርገጽ ዝሓዘኩም ወገናት ዝእመን መረዳእታ እንተለኩም ከኣ ኣረድኡ።

ሎሚ ኣብ መሬትና ብዘይሰኽፍታን ስግኣትን ረሓ ኮይና ብነጻነት ህይወትና ንመርሓሉ፣ ካብን ናብን ንንቀሳቐሰሉ፣ ጸጥታዊ ርግኣትን ውሑስ ሃገራዊ ሰላምን ኣሎ ድዩ? ኣብ ሃገራዊ ሓበራዊ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ጸጥታዊ፣ ማሕበራዊ፣ ባህላዊ ጉዳያት ከም ሰብ ቤት ከም ዜጋታት ይግባእኒ ይምልከተኒዮ ኢልና ብሓሳብን ብተግባርን ንዋስኣሉ ኩነታት ኣብ ኤርትራ ኣሎ ድዩ? ሰብኣዊ መሰልና ተሓልዮ፣ ህዝባዊ ልኡላውነትና ዝተኸብረሉ፣ ደሞክራሲያዊ መሰልና ተጠቐምና፣ ብናይ መረጃ ካርድ ዘደየብናዮን ብቐጥታን ብወከልትና ኣቢልናን ንቆጻጸሮ መንግስቲ ኣለና ድዩ? ከምኡ ክንገብር ዘፍቅድ ናትና እንብሎ ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋምክ ኣለና ድዩ? እቶም መንግስቲይ መንግስትና እናበሉ ንፍጹም መላኽ ጉጅለ ዝረርው ዘለው በሃማት ዝምልስዎ ሕቶዮ።

ካብ 1991 ክሳብ ሎሚ 2019 ህዝብታት ኤርትራ ዝተዋረድሉ፣ ኤርትራ ድማ ከም ሃገር ቅድም ክብል ዝነበራ ዝሰኣነትሉ፣ ዝፈረሰትሉ፣ ገዛ ምውት መሲላ ዝሓመድረትሉ ኩነታት ደይኮነን ዘሎ? ጽርግያታት፣ መዓልብ ነፈርቲ፣ ወደባት፣ ትርጉም ዘለዎ ዲጋታት፣ ቀረብ ጽሩይ ዝስተ ማይ፣ ቀረብ ጸዓት፣ ማሕበራዊ ትካላት፣ ማለት ትካላት ጥዕና፣ ትምህርቲ፣ ስፖርት ሜዳ %..ወዘተ ካብ ፕሮፖጋንዳ ዝሓለፈ ሞያተኛታትን ህዝብን ኣሳቲፉ ብውጥንን ብመደብን ዘይሰርሕን ዘይጽግንን መንግስቲ፣ መንግስቲይ መንግስትና ኢልካ ክትጠበቐሉ ንሰማዒኡ ዘደንጹዮ። እዚ ትሕተ ቅርጻዊ መደባትዚ ናይ ምግባር ዕማም ናይ መንግስቲዮ። ነዚ ዘይገብር እንተኾይኑ ግን መንግስቲ ኣይኮነን። ገዛእ ርእሱ ልዕሊ ህዝብን ሕግን ሰሪዑ፣ ብከፋፊልካ፣ ኣድኪኻን ኣርዒድኻን ግዛእ ድሑርን ኣዕናውን ፖሊሲ ዝገዝእ ዘሎ ጉጅለ ህግደፍ ብኸመይ ወይ በየናይ መምዘኒ መንግስቲይ መንግስትና ይበሃል?

ብነጻነት ልኡላውነት ሃገር ሽፋን፣ ውልቃውን ጉጅላውን ስልጣን ንምድልዳል ምስ ኣብ ቀረባን ርሑቕን ዝርከቡ ሃገራትን መንግስታት ኣብ ዘይንፈልጦ ጽልእን ኩናት ጸሚዱና ዘሎ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ፣ ጉልበት ዜጋታት ብባርነት ዝምዝምዝ፣ ዕድል ሓደ ወለዶ ምሉእ ዘበላሸወ፣ ስድራ ቤታት በታቲኑ፣ ሃገር ከም ሃገር ናብ ዑና ንዝቐየረ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ፣ መንግስቲይ መንግስትና ኢልካ ምቕባል ናይ ጥዑይ ኣእምሮ ዘለዎ ሰብ ምልክት ኣይኮነን። ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ ከይሓምም ምጽላይ፣ ከይሰዓር ዕድመ ክረክብ ብገንዘብን ጸጥታዊ ሓበራታን ምምጋብ ምትብባዕ፣ መሰሎም ንምክባር ንዝቃለሱ፣ ብሰንጠቕ ንዝቃወምዎ ግፋዓት ወገናት ምጽላእ ምኹናን ምልኣት ሰብኣዊ ክብረት ዘገድል ርኡይ ፖለቲካዊ በሃምነትዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፣ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ

25-10-2019